

מסורת הש"ס

(א) [לעיל מה: ג.] **פ**י מלשון פקעה ככדי נדרס (כט.), **א** צ"מ קרי: צ"צ מה: ד.) [לעיל מה: צ"מ ה:]. **ס** [נדפסו"י נמין, ו] **ו** [ג"ל ממתימא], **ו** וינע חוס' צ"צ ג: ד"ה אחיל ואגדרי"י, **ח** [דף ה. וסס],

‏‏

מוסף רש"י

בזמנו נשבע ונוטל. כלומר אם בזמנ תובע, בדין נשבע וטוטל, דהיינו מן השנכעין וטוטלין שכיר בזמנו נשבע וטוטל וטעמא משום דנעל הבית טרוד כפוטליי הימנוהו לשכיר (ושב"ס ב"ב מה:). עבר זמנו. אחר שקטעה התמה, המוציא מחבירו. שכיר (שם).

‏‏

רבינו חננאל

רישא וסיפא בראייה ניהור מיהו ראייה דלישלים פירוש כי אם יש לו לחובע ראיא משלים הנתבע ואם אין לו ראיא פטור תני. ראייה דשבויה) שאפי' יש לו ראייה נשבע וטוטל לא תני והכלה (ל' ברפ"ש ליה שמואל כי האומן אם טוען ב' סליים קצצת לי ובעל הבית אומר ב' קצצתי לו בוז ישבע בעל הבית ויפסיד האומן. מאי טעמא קצצת מוכר דכירי לה אינשי: איני והא תני רבה בר שמואל קצץ המוציא מחבירו עליו הוראיה ואי לא מיייתי האומן קצצה פקעי אמאי ישבע בעה"ב: ופריך רב נחמן לצדיקין קתני או ביאי ראיא ששרים קצץ לי ויטול או ישבע בעה"ב ויפקע: ומתובין עליה הונות סלייתו לאומן אומן אומר ב' קצצת לי והוא אומר: אל כל זמן שטטלית בדי אומן על בעה"ב להביא ראייה. נתנה לו בזמנו נשבע ונוטל אחר זמנו המוציא מחבירו עליו הוראיה. קתני מיהא בזמנו נשבע וטוטל. אמאי ישבע בעה"ב. דהא קציצה היא. ואמרת קציצה ודאי מידבר דכיר לה בעה"ב. ופריך רב נחמן בר יצחק הא מתניא ר' יהודה היא. דאמר כל זמן שבעה"ב מודה במקצת כגון שטוען האומן כי ב' קצצת לי ואתה חייב לתת לי שתייה. ובעה"ב אומר אין לך בידי אלא אחת לפי שלא קצצתי לך אלא א'. והשבויה נוטה על בעה"ב לישבע וליפטור. והשכיר נשבע ונוטל: ואמרין הי ר' יהודה אי נימא ר' יהודה דמתניתין והא מחמיר הוא לשכיר דאמר לעולם אין השכיר נשבע וטוטל [אלא] אם יש מקצת הוראה שטוען השכיר בכל ומודה לו בעל הבית כי נשאר לך אצלי עדיין: אלא ר' יהודה דביימא הוא דתניא שכיר כל (ס

רישא וסיפא בראיה. רישא (ס' נהי דקתני נשבע ונוטל ליתיה אלא שיציא

תחלה עדים ששכרו: **ראיה דנשלים קסני**. ראיה המחייבת את בעה"צ לשלם קסני: **ראיה דלשצועה**. שאינה צאה אלא לגלגל את השצועה

על השכיר לא קתני: **והא תני רבה צר שמואל כו'**. הך ^(א) מתניתין

‏‏

רישא וסיפא בראיה

ראיה דשבויה לא קתני א"ר ירמיה בר אבא

שלחו ליה מבי רב לשמואל ילמדנו רבינו

אומן אומר שתיים קצצת לי והלה אומר לא

קצצתי לך אלא אחת מי נשבע אומר להן

«בוז ישבע בעל הבית ויפסיד אומן קציצה

ודאי מידכר דכירי אינשי איני והא תני רבה

בר שמואל ^(ב) קצץ המע"ה ואי לא מיייתי ראייה

^(ג) פקע אמאי ישבע בעל הבית ויפסיד אומן

אמר רב נחמן ג'לצדיקין קתני או מביא ראייה

ויטול' או ישבע בעל הבית ויפסיד אומן מיתריה

^(ד) הנותן סלייתו לאומן אומן אומר קצצת לי

שתיים והלה אומר לא קצצתי לך אלא אחת

כל זמן שטלית ביד אומן על בעה"ב להביא

ראיה נתנה לו בזמנו נשבע ונוטל עבר זמנו

המע"ה בזמנו מיהא נשבע ונוטל אמאי יישבע

בעה"ב ויפסיד אומן אמר רב נחמן בר יצחק ה

מני ר' יהודה היא דאמר כל זמן ששבויה

נוטה אצל בעה"ב שכיר נשבע ונוטל הי ר'

יהודה אילימא ר' יהודה דמתניתין אחמורי

קא מחמיר דתנן רבי יהודה אומר עד שתהא

שם מקצת הוראה אלא רבי יהודה דברייתא

דתניא שכיר כל זמן שלא עבר עליו זמנו

הרי זה נשבע ונוטל ואם לאו אינו נשבע

ונוטל ואמר ר' יהודה אימתי בזמן שאמר

לו תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך

והוא אומר התקבלת מהן דינר זהב או שאמר

לו שתיים קצצת והלה אומר לא קצצתי לך

אלא אחת אבל אמר לו לא שכרתך מעולם

או שאמר לו שכרתך ונתתי לך שכרך

המוציא מחבירו עליו הראיה מתקוף לה רב

שישא בריה דרב אידי אלא קצץ רבי יהודה

היא ולא רבנן השתא היכי דמחמיר רבי

יהודה מקילי רבנן היכא דמקיל רבי יהודה

מחמרי רבנן ואלא מאי רבנן ואלא הא דתני

רבה בר שמואל קצץ המוציא מחבירו עליו

הראיה מני לא רבי יהודה ולא רבנן אלא

יהודה סבר בדאוריימא עבדו ליה תקנתא

לשכיר ובדרבנן הואי תקנתא ^(א) ותקנתא לתקנתא לא עבדינן ורבנן סברי

בדרבנן נמי עבדינן תקנתא לשכיר וקציצה מידכר דכיר: נגזל כיצד היו

מעידין אותו שנכנס לביתו למשכנו כו': ודלמא לא משכנו מי לא

אמר רב נחמן האי מאן דנקיט נרגא בידיה ואמר איזיל ואקטליה

לדקלא דפלגיא ואשתכח דקטיל ושדי לא אמרינן דהוא קטליה

אלמא ^(א)עביד איניש דגוים ולא עביד הכא נמי דגוים ולא עביד אימא

ומשכנו וליחזי מאי משכנו אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן יבטוענו כלים

הניטלין תחת כנפיו אמר רב יהודה ראוהו שהטמין כלים תחת כנפיו ויצא

ואמר

ג. מנה לי צידך והלה אומר אין לך צידי כלום והעדים מעידים שיש לו ג' נותן לו ג' וישבע על השאר שלא תהא הודאת פיו גדולה מהעדאת

עדים מק"ו דהא הכא לא חשיב העדאת עדים כהודאת מקצת מדקאמר ר' יהודה עד שתהא שם הודאה במקצת הטענה ור"י אומר

דאינה ראיה דליכא לאוקומי כגון שהחזיר לו כבר מה שראו העדים וממאי דאמר'י התס"י) אם איתא לר' חייא קמייתא אינה ראיה

דה"נ אמרי' פ' המדיר (מסעות דף ע':) אם איתא לדרב הונא דאמר יכולה אשה שתאמר כו' ואע"ג דפסיק התם בפרק בתרא

(דף ק:.) כוותיה וקצת היה נראה להציא דהלכה כר' חייא כדמוכח צפ"כ דצ"מ (דף ה.) דר' חייא כרבנן דר"ג דפטרי טענו

חטין והודה לו בשעורין דמוקי תרי קראי הוא זה חד להודה במקצת הטענה וחד להודה ממין הטענה והכי קיימא לן

דפטור וה"ר יוסף צה"ר ברוך אומר דאינו ראיה דלפילו מאן דפטור בטענו חטין והודה בשעורין אפשר דפליג אדרבי חייא משום

דליכא

כל הגשבעין פרק שביעי שבועות

מו.

ריישא וסיפא בראיה

עדים מאי קאמרי דכה"ג דייק צח"ה (צ"צ דף מה.) צהלכתא

דאומן וי"ל כגון דלא ידעי עדים כמה קצץ והתם גמי ה"מ לשנויי הכי

וצלאו הכי משני התם שפיר: **לא קצצתי אך א"א אחת**. ע"כ איירי

כגון דאמר שעדיין לא פרע אותה

אחת דלי פרעה כבר ה"ל כופר הכל

וצסמוך מוקמי' לה כרבי יהודה דבעי

הודאה במקצת וקסה דצנצר זמנו אמאי

המע"ה והא מפרש לעיל טעמא

משום דחוקה אין צעה"צ עובר צבל

תלין ואין שכיר משהה שכרו והכא

הרי השהה והרי עצר:

בדרבנן תקנתא הוא. פירוש

שצריך לתקן שצועה וגם

צריך לעוקרה ממקום שהיא ראויה

להיות דהיינו צעל הבית ולא עבדי

תקנתא לתקנתא ולא כמו שפירש

הקונט' תקנתא היא כדרך נחמן

דאמר משציעין אותו שצועת היסת

שהרי אותה שצועה לא היתה צימי

תנאים דהתנן אין לך צידי פטור

ולאמרין נמי בפ"צ דקידושין (דף מג:)

והשתא דתקון רבנן שצועת היסת:

ורבנן סברי בדרבנן נמי עבדינן

תקנתא. לא דמי להא דאמר'י

צפרק שצועת הדיינין (לעיל דף מה.)

גבי שכנגדו חשוד על השצועה

דמדרבנן לא מפכינן שצועה דתקנתא

לתקנתא לא עבדינן דהתם בתחלה

נתקנה על השמוד ולא ראו לעוקרה

אצל הכא מעיקרא מתקנינ' לה

על השכיר:

עביד איניש דגוים ורא עביד.

פירש צרוקח דוקא צסתם

אדם אצל צמוחזק לכן לא וכן נראה

וא"ת צלאו הכי מהימין צמגו דלי צעי

אמר דזניה מינייה דמהימן כדאמרין

צח"ה (צ"צ דף לו.) האו מאן דנקיט

מגלא ותוצילא צדיה ואמר אחיל

ואגדריה לדקלא דפלגיא דזבניה

ניהלי מהימן דלא חשיב איניש למיגדר

דקלא דלאו דליה וי"ל דהתם איירי

צלקיטת פירות ולהכי נקט מגלא

ותוצילא ולשון גדירה דשייכא צלקיטת

תמרים ולהכי נאמן שדרך הוא למכור

פירות אצל הכא איירי כצקיטת

הדקל ולהכי נקט נרגא ואחיל

ואקטליה דאין דרך למכור אילן העושה

פירות לקציצה וכן מוכח דהציא

צהמוכל (צ"ק דף 65: ושם) דלא מהימן

אקציצה דאוקי הא דמניא שורי הרגת

נטיעתי קצצת והלה אומר אתה אמרת

לי להורגו אתה אמרת לי לקוצצו פטור

שזור העומד להריגה ואילן העומד

לקציצה: **במועצנו ב"ים הניטלין**

תחת כנפיו. והלירו העדים צמקתם

והוא טוען שהטמין יותר ממה שראו

העדים והיה נראה מתוך פי' זה דאין

הלכה כר' חייא דאמר צריש צ"מ (ד'

דליכא

עין משפט

נר מצוה

כד א ב מיי פ"ה מהל' שמירות הל' ז סמג

עשין פט טוש"ע ח"מ סי' פט סעיף ד':

בה ג ד מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף ה

ועיי' שם:

בו ה מיי' פ"ד מהל' גולה

להלכ ד סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סי' 5 סעיף

3:

בו ו מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף א:

‏‏

רבינו חננאל (המשכן)

זמן ששבור עליו (כגון)

[משום] לא תלין פעולת

שכיר הרי זה נשבע וטוטל. ואם לאו אינו

נשבע. א"ר יהודה אימתי

בזמן שאמר לו תן שכרי

ג' וזו הורא אמר נתקבלת

מהן דינר זהב או שאמר

לו ב' קצצת לי והוא

אומר א'. אבל אמר לא

שכרתך. או שאמר לו

שכרתך ונתתי לך שכרך

המוציא מחבירו עליו

הראיה. ומתקפי עלה וכי

קצץ בזמנו נשבע וטוטל

לר' יהודה ולא רבנן

השתא בשכיר דמחמיר ר'

יהודה ואמר אינו נשבע

אלא עד שתהא שם מקצת

הוראה מקילי רבנן ואמר

אע"ג דלית שם מקצת

הוראה נשבע וטוטל היכא

דמקיל ר' יהודה בקציצה

ואמר נשבע וטוטל מחמיר

רבנן ואמרי לא: ואלא

הא דתני רבה בר שמואל

קצץ המוציא מחבירו עליו

הראיה. ואי לא מיייתי

ראיה פקע מני לא ר'

יהודה. דהא ר"י תני

בזמנו נשבע וטוטל ולא

רבנן דאי רבנן הא אמר

לעולם נשבע וטוטל. אלא

ר' יהודה ורבנן דמתניתין

כגון שמודה מקצת טענה

סבר היכא דאיכא שבויה

דאורייתא על בעה"ב

כגון שמודה מקצת טענה

תקינו ליה רבנן לשכיר

ליתוי נשבע וטוטל. אבל

בשבויה דרבנן תקנתא

היא לישבע בעה"ב. ועוד

תקנה לישבע השכיר

דדאי תקנתא לתקנתא

לא עבדו. ורבנן סביר

אפילו בשבויה דרבנן

עבדו תקנתא לשכיר.

אבל קציצה דברי הכל

^(א) ודאי דכיר לה:

הגזול כיצד היו מעדיין

אותו שנכנס לתוך ביתו

למשכנו שלא ברשות

כו. ואקשינן דלמא לא

משכנו לאו אמר רב נחמן

האי מאן דנקיט מגלא

ותוצילא. ואמר איזיל

ואיגוריה לדיקלא דפלגיא

ואישתכח גזיר לא אמרינן

דודאי הוא גזיר ליה מאי

טעמא עביד איניש דגוים

ולא עביד. ואוקימנא

למתניתין בשנכנס לביתו

ומשכנו ולא ידעי

^(א) אולי י"ל הלכה כמו ששלם

שטול' לצי רב כי האומן וכי.

^(ג) אולי ק' היתה גורסת דנינו

צנמ'.

^(א) דש"י וכל הראשונים לא

פירשו כן.